

Sygn. akt II UK 267/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 października 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek (przewodniczący)
SSN Zbigniew Korzeniowski (sprawozdawca)
SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z wniosku P. Sp. z o.o. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi we W.
z udziałem zainteresowanego J. J.
o wydanie zaświadczenia w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 3 października 2018 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego [...]
z dnia 17 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje
Sądowi Apelacyjnemu [...] do ponownego rozpoznania
oraz orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny [...] uwzględnił apelację wnioskodawcy P. Sp. z o.o. w W. i
wyrokiem z 17 listopada 2016 r. zmienił wyrok Sądu Okręgowego we W.
z 19 listopada 2014 r. oraz poprzedzającą go decyzję pozwanego

Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. z 26 czerwca 2013 r. w ten sposób, że nakazał pozwanemu wydanie zaświadczenia potwierdzającego podleganie J. J. polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych w czasie wykonywania pracy na terenie Francji od 5 listopada do 21 grudnia 2012 r.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie:

1) art. 83b ust. 1 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 11 ust. 2 lit. a i art. 12 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, art. 14 ust. 1 i art. 19 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z 16 września 2009 r., dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w związku z art. 67 ust. 3 w związku z art. 3 ust. 2 pkt 5 i 6 oraz art. 5 pkt 3 ustawy z 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach z opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych poprzez ich błędną wykładnię i zastosowanie, w wyniku której niezasadnie przyjęto, że istnieją podstawy prawne i faktyczne do wydania zaświadczenia potwierdzającego, że zainteresowany w spornych okresach podlega polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych pomimo, że zainteresowany bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia w P. nie podlegał nieprzerwanie miesiąc ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego, co spowodowało z kolei naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1 w związku z (art.) 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez niezasadne objęcie zainteresowanego ubezpieczeniami społecznymi, jako pracownika na terenie Polski;

2) art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy apelacyjnej, który to wskazywał, że ubezpieczony nie spełnia warunku określonego w art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009, tj. bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia w P. nie podlegał ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego;

3) art. 382 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie całości materiału dowodowego i bezpodstawne oparcie wyroku jedynie na ustaleniu, że P. w spornym okresie prowadziła normalną działalność na terenie Polski w związku z czym uznano za

zasadne wydanie zaświadczenia potwierdzającego, iż zainteresowany w okresach spornych podlegał ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych, podczas gdy całość materiału dowodowego nakazywała poczynienie ustaleń odmiennych, tj. wskazujących, iż z uwagi na brak przesłanek prawnych i faktycznych leżących po stronie zainteresowanego, czyli braku podlegania ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia w P. wydanie zaświadczenia A1 jest niezasadne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzuty skargi kasacyjnej uzasadniają uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W decyzji z 26 czerwca 2013 r. ([...]) pozwany wskazał dwie negatywne i niezależne przesłanki, które nie pozwalały na wydanie wnioskowanego zaświadczenia.

Sprawę sądową zdominowało postępowanie dotyczące pierwszego warunku, czyli normalnej działalności pracodawcy w kraju. Znamienne jest tu postępowanie przed Sądem pierwszej instancji. Sąd oddalił wnioski dowodowe złożone przez pełnomocnika wnioskodawcy na rozprawie 19 listopada 2014 r., uznając je za bezprzedmiotowe, złożone z uchybieniem terminów z art. 207 i 217 k.p.c. i zmierzające do przedłużenia postępowania sądowego. W uzasadnieniu oddalenia odwołania wnioskodawcy P. od decyzji pozwanego odmawiającej wydania zaświadczenia A1 dla J. J. Sąd stwierdził, że skoro wnioskodawca nie spełnił przesłanki 25% obrotu w kraju, to dalsze ustalenie kolejnej przesłanki, czyli podlegania lub nie ubezpieczeniu zainteresowanego przez okres jednego miesiąca w kraju przed wyjazdem do pracy za granicę nie ma w niniejszej sprawie żadnego znaczenia. A zatem wnioski dowodowe zmierzające do bezspornego ustalenia tej okoliczności należało uznać za bezprzedmiotowe.

Innymi słowy Sąd pierwszej instancji nie rozstrzygnął pozytywnie ani negatywnie o drugim warunku, do którego pozwany odwołuje się w zarzutach skargi. Chodzi o warunek z art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z 16 września 2009 r., dotyczącego wykonywania

rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Zgodnie z tym przepisem do celów stosowania art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego „osoba, która wykonuje działalność jako pracownik najemny w państwie członkowskim w imieniu pracodawcy, który normalnie tam prowadzi swoją działalność, a która jest delegowana przez tego pracodawcę do innego państwa członkowskiego”, oznacza także osobę zatrudnioną w celu oddelegowania jej do innego państwa członkowskiego, pod warunkiem, że osoba ta bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia podlega już ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma jej pracodawca.

Kwestia ta nie była w ogóle weryfikowana (ustalana i oceniana) przed Sądem drugiej instancji. Wprawdzie Sąd w uzasadnieniu skarżonego wyroku podał, że: *„Zainteresowani spełnili także warunek podlegania ustawodawstwu polskiemu bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia w spółce”* (str. 10 uzasadnienia), jednak zdanie to jest zbyt ogólne, aby można było uznać, że Sąd rozpoznał sporny przedmiot sporu, niezależnie od tego, że w sprawie występował zainteresowany a nie *zainteresowani*. Wymagany byłby powrót do wątku, na którym zakończył Sąd pierwszej instancji, czyli należałoby ustalić i wyjaśnić czy zainteresowany podlegał ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia (choćby wyrok Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2018 r., II UK 650/16). Stanowisko pozwanego od wydania decyzji było klarowne w sprawie. Zarzucał, że w związku z nabyciem własnego tytułu ubezpieczenia zgłoszenie zainteresowanego jako członka rodziny stało się od 1 kwietnia 2012 r. nieaktualne. Z drugiej strony wnioskodawca i zainteresowany odpierali ten zarzut składając określone oświadczenie i wskazując na możliwości wyjaśnienia wymaganego ubezpieczenia. Kwestia ta została zaniechana przed Sądem pierwszej instancji i analiza sprawy nie pozwala stwierdzić, iż podjęto ją na kolejnym etapie.

W tym zakresie występuje nierozpoznanie sprawy.

Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną a nie sprawę, dlatego nie mógł zakończyć postępowania w tej sprawie, gdyż jej rozpoznanie w części nadal istotnej należy do Sądu powszechnego (art. 386 § 4 k.p.c.).

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.).